

Nyári Katalin

Kommunikációs zavarok és devianciák

Az előadás egy folyamatban lévő empirikus kutatás elsődleges tapasztalatairól számol be a címben foglalt témakörből.

A fiatalkorúak által elkövetett betöréses lopások kriminológiai szempontú elemzése során olyan fontos összefüggések említhetők ki:

- a családon belüli kommunikációs zavarok szerepe a bűnözői karrierben;
- az iskolán belüli kommunikációs zavarok a fiatalkorúak bűnözővé válásában;
- a kommunikációs problémák, és az iskolai jellemzések, a rendőri környezettanulmányok tartalmi hibái közötti viszonyok főbb jellemzői;
- a kirendelt védő, a rendőrség és a fiatalkorú gyanúsított közötti kommunikációs zavarok.

A kizorítás/kizorítottság, a marginalizálódás, az előítéletek és a devianciák új aspektusú megvilágítása jelentős mértékben elősegítheti a fiatalkorúak bűnözésének megelőzését.

Hatvani Erzsébet

Új helyen az előzetes

A Rákospalotai Leánynevelő Intézet elsődleges rendeltetése szerint javítóintézet, ahová a bíróság által büncselekmény elkövetése miatt javítóintézeti nevelésre utalt fiatalkorú lányok kerülnek. A „klasszikus” feladat mellett az intézet már évek óta két speciális gondozási részleget is működtet. Az egyik egy leányanyás részleg, amely a javítóintézeti nevelés elrendelése előtt vagy alatt gyermeket vállalt fiatalkorú anyáknak ad lehetőséget arra, hogy gyermeküket maguk nevelhessék. A másik egy utógondozói csoport, ahol azok a lányok élnek, akiknek a javítóintézeti nevelés után nem volt hová menniük, vagy később jöttek vissza segítséget kérni. Mindkét csoport – mivel több hely van, mint ahány „javítósnak” jelenleg szüksége van rá – fogad „kívülről” érkező, elsősorban állami gondozás alatt álló vagy onnan kikerült fiatalokat. A három részleg életéhez közel egy éve egy új intézmény kapcsolódott. 1996. május 1-je óta az előzetes letartóztatásban lévő fiatalkorú lányok és fiúk számára lehetőség van arra, hogy a letartóztatás idejét ne rendőrségi fogdában, büntetés-végrehajtási intézetben, hanem javítóintézetben töltsék. Ezeket a lányokat a Rákospalotai Intézet fogadja.

A büncselekményt elkövető fiatalok helyzete mindig kérdéses volt és lesz. Örök kihívás a prevenció erősítése, az időben történő segítségnyújtás – magunk mellé állítva a pedagógia, a pszichológia, a szociológia, szociálpolitika, családpolitika eszközeit.

A századforduló óta a felnőttekétől eltérő anyagi, eljárási és büntetés-végrehajtási szabályok vonatkoznak a fiatalkorúakra. Ennek oka az a felismerés volt, hogy a fiatal-